

megszólaltatni a tényeket

Másfél évszázad a számok bűvöletében – 150 éves a Statisztikai Hivatal

Ünnepi konferencia
2017. május 25.

Freid Mónika
Tájékoztatási Igazgatóság

„De, ha a számok értékét fel kezdjük fogni...

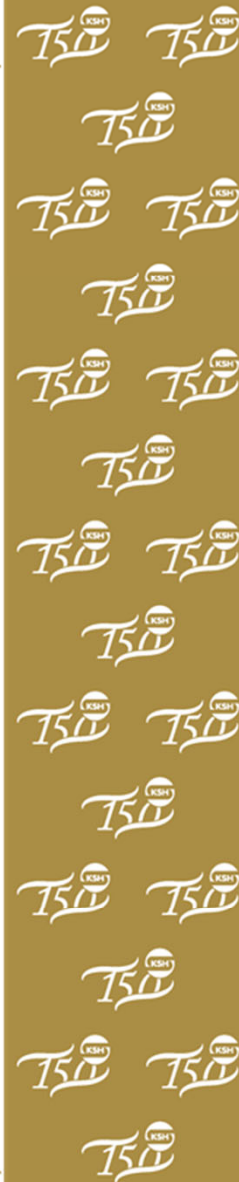
...ha minden egyes szám az ország valamely viszonyát deríti ki, minden egyes statisztikai képlet valamely társadalmi állapotot tüntet fel; ha a számok az emberiségnek még lelki életébe is engednek bepillantani: akkor megszűnnek holt anyagnak maradni, beszélő s magyarázó, intő s dorgáló, vagy dicsérő s magasztaló lényekké válnak, melyeknek csevegését vagy szózatát ámulattal vagy örömmel, szomorúsággal vagy büszkeséggel hallgatjuk, mind tovább-tovább iparkodván haladni az általunk megvilágosított ösvényen.”

A gyakorlati statistika kézikönyve, írta: Keleti Károly, Budapest 1875.

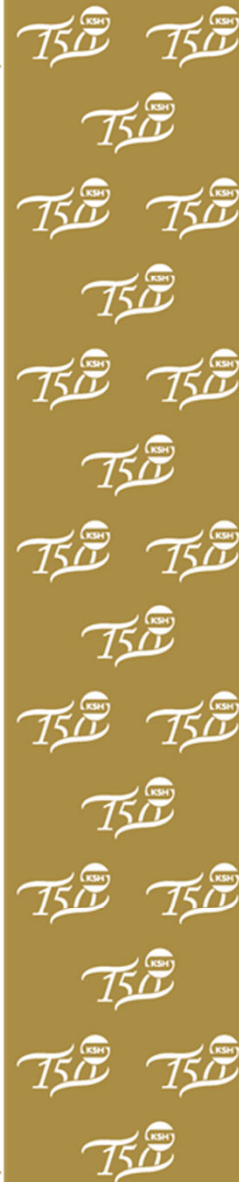
A kezdetektől...

- ≈ 1869 - Keleti Károly emlékirata
- ≈ 1874. évi XXV. törvény-cikk az országos statistika ügyének szervezéséről (első statisztikai törvény)
- ≈ 1897. évi XXXV. törvénycikk a Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatalról (második statisztikai törvény) amelynek értelmében a hivatal feladata „a magyar korona országai közállapotának és évről évre változó közérdekű viszonyainak nyilvántartása s ezen célra minél teljesebb és megbízhatóbb adatok gyűjtése, az adatok megvizsgálása, összeállítása, feldolgozása **s olyképen való közrebocsátása, hogy azok úgy tudományos, valamint törvényhozási, kormányzati, közigazgatási és más gyakorlati célokra egyaránt használhatók legyenek.**” (1. §.) „A központi statisztikai hivatal a statisztikai hivatal adatgyűjtéseinek eredményeit statisztikai évkönyvben, havi füzetekben és statisztikai közleményekben bocsátja nyilvánosságra.”(5.§.)
- ≈ 1929. évi XIX. törvénycikk a hivatalos statisztikai szolgálatról (harmadik statisztikai törvény)

...napjainkig

- ≈ 1952. évi VI. törvény az állami statisztikáról „A Központi Statisztikai Hivatal feladata 1. a minisztertanács gyors, megbízható és rendszeres tájékoztatása a népgazdasági tervek teljesítéséről, a gazdaság, szociális és kulturális élet fejlődéséről, a népgazdaság erőforrásainak állapotáról és felhasználásáról; 2. nyilvános jelentés készítése a népgazdasági terv teljesítéséről;...”(II. fejezet. 3.§.)
- ≈ 1973. évi V. törvény a statisztikáról
- ≈ 1993. évi XLVI. törvény a statisztikáról
- ≈ 2016. évi CLV. törvény a hivatalos statisztikáról
- ≈ 223/2009/EK Rendelet az európai statisztikákról

A statisztika feladatának értelmezése a múltban

- ≈ A hivatalos statisztika legfőbb feladata az adatgyűjtés és
- ≈ **a gyűjtött adatoknak kezelhető alakban való közzététele,**
- ≈ **hogyan az állam a jobb kormányzás végett használhassa, és**
- ≈ **a széles közönség is hasznát vehesse, és kiemelten, hogy**
- ≈ **a tudósok is használhassák.**
- ≈ Nem csak attól hivatalos, hogy az állam gyűjti.
- ≈ „Mind az, a mi egy egész ország területére terjed, mind az, a mi egy ország határain belül létező hasonló viszonyok, rokon állapotok és egyforma jelenségek számbavételét illeti, a hivatalos,
- ≈ Mindaz, a mi az egyes, különleges célok elérésére szükséges, működést követel, a magánstatistikának esnék a birodalmába.”, illetve
- ≈ „mi egy ország vagy állam határain túlterjed”.

Keleti Károly: A statistika hivatalos és tudományos művelése

A statisztika feladatának értelmezése a jelenben

A hivatalos statisztika legfőbb feladata :

≈ „**statisztikai információk nyilvánosságra hozatalával** valóságghú, tárgyilagos képet adjon a társadalom, a gazdaság, a környezet állapotáról és annak változásairól az állami szervek, az önkormányzatok, a gazdasági szervezetek - beleértve a pénzügyi piacokat -, a civil szervezetek, a tudományos tevékenységet végzők, a közvélemény, a média szereplői, valamint a nemzetközi szervezetek, különösen az Európai Unió intézményei számára.”
(Forrás: 2016. évi CLV. Tv)

≈ **A hivatalos statisztika a demokratikus társadalom információs rendszerének nélkülözhetetlen eleme**, amely adatokat szolgáltat a kormányzat, a gazdaság és a nyilvánosság számára a gazdasági, demográfiai és társadalmi helyzetről, illetve a környezet állapotáról. (Forrás: ENSZ, A hivatalos statisztika alapelvei, 1. alapelv, 2014. január 29.)

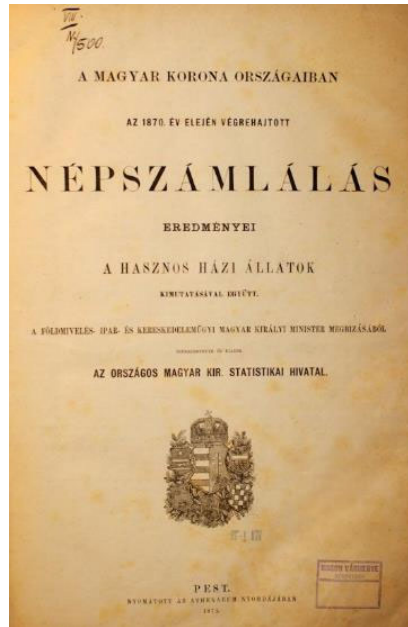

Hagyományok...

1868 – Megjelenik a Hivatalos statisztikai közlemények első kötete, vámhivatali áruforgalomtól törvényszéki statisztikáig különféle területeket fedve le.

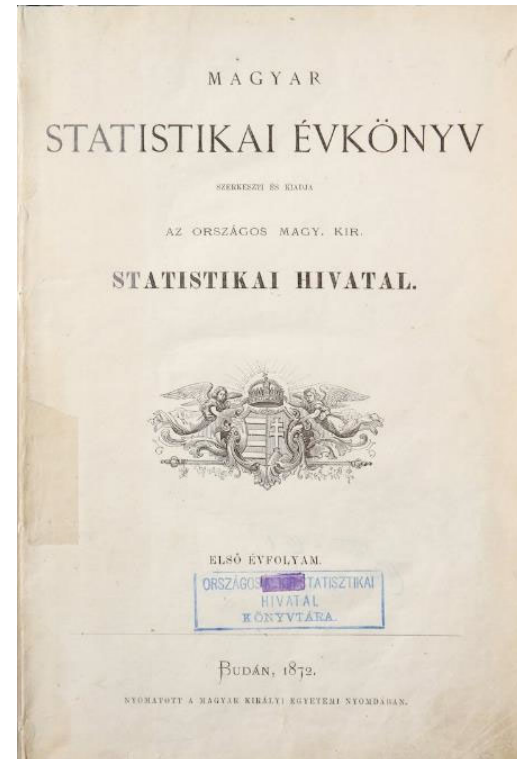
TARTALOM.

	lapszám.
Előszó	1
Az országos magyar statisztikai Tanács szervezése	1
Az országos magyar statisztikai Tanács tagjai	2
Az országos magyar Statisztikai Tanács első ülése (1867. júl. 10.)	4
Javaslat a statisztikai szakosztály működésének szervezésére	5
Írások egyúttal javaslat a népszámlálás ügyében	7
Második ülés (1867. júl. 23.)	10
Javaslat a statisztikai Tanács szervezése és működésének módjáról	10
Harmadik ülés (1867. aug. 31.)	11
Javaslat a nagyobb forgalmú vállalatok ahal cenzusait szállításkor kimutatás nével, melyből nemcsak a közlekedési forgalmuk működésére lehetne következtetni	11
Negyedik ülés (1867. decz. 28.)	13
Előterjesztés az iparstatisztikai adatok gyűjtésére nével	14
Magyarország kőművesi vállalatok egyházi és börtönügyi statisztikájának összeállításáról	16
Előterjesztés egy letti kataszter készítéséről az egyleti és társulati élet statisztikájának ügyében	18
Magyarország kormány-szervezése	21
A felvétel magy. kir. minisztérium	23
I. Az ő felsége személye körüli m. kir. minisztérium ügyfelosztása	23
II. A belügyi m. kir. minisztérium ügyfelosztása	23
III. Az országos m. kir. pénzügyi minisztérium ügyfelosztása	24
IV. A kasszák és közlekedési m. kir. minisztérium ügyfelosztása	27
V. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszt. ügyfelosztása	28
VI. Az igazságügyi m. kir. minisztérium ügyfelosztása	28
VII. A honvédelem m. kir.	29
VIII. A földművelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium ügyfelosztása	30
A magyarországi megyék és kerületi hatóságok összes hivatal- és szolgáló személyeinek, fegyver- és minőségügyi vizsgálók (1865)	33
A m. megyék és kerületek 1866. évi költségének rovatai szerinti összevonása	40

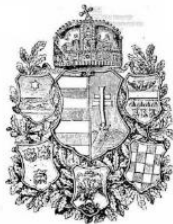

1871 – A népszámlálási eredmények publikálása egyetlen kötetben.

1872 – Megjelenik a Magyar statisztikai évkönyv első kötete. Azóta is rendszeresen megjelenik.

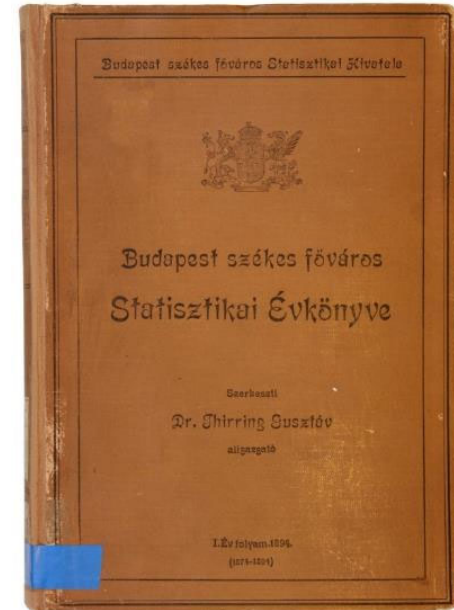
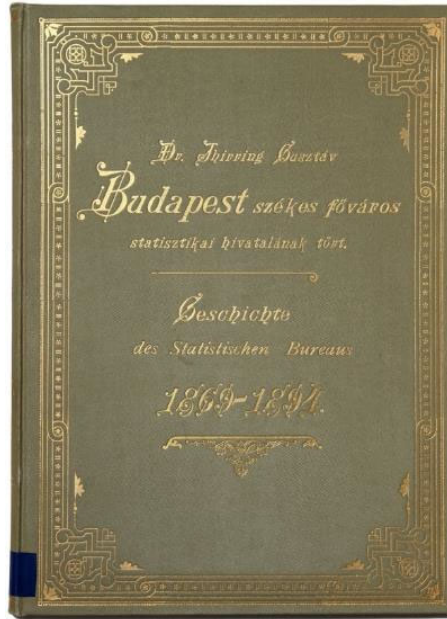
A MAGYAR KORONA
ORSZÁGAINAK
HELYSÉGNÉVTÁRA
SZERKESZTÉSÉT VEZETTE ÉS KIADTA
AZ ORSZÁGOS MAGYAR KIRÁLYI
STATISZTIKAI HIVATAL

BUDAPEST
NYOMATOTT AZ ÁTRÉNYAKUM NYOMDÁJÁBAN
1873

1873 – kiadják
az első hivatalos
Helységnévtárat.

1894 – Megjelenik Budapest
Székes Főváros Statisztikai
Hivatalának története,
1869–1894

1896 – Megjelenik
Budapest
székesfőváros
statisztikai évkönyve.

A MAGYAR KORONA ORSZÁGAINAK
MEZŐGAZDASÁGI STATISZTIKÁJA.

ELSŐ KÖTET.
 A MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI STATISZTIKA FEJLŐDÉSE
 A 48 ÉVES ÉVI VÁL. VÖRÖSFÜZESRE ALAPUL VEGYELMÉST
 ÖSSZEÍRÁS FŐBB EREDMÉNYEI KÖZSÉGENKINT.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISZTER RENDELETÉSŐL
 KIADOTT ÉS ELADÓ
 AZ ORSZÁGOS MAGYAR KIR. STATISZTIKAI HIVATAL.

Ára 10 forint.

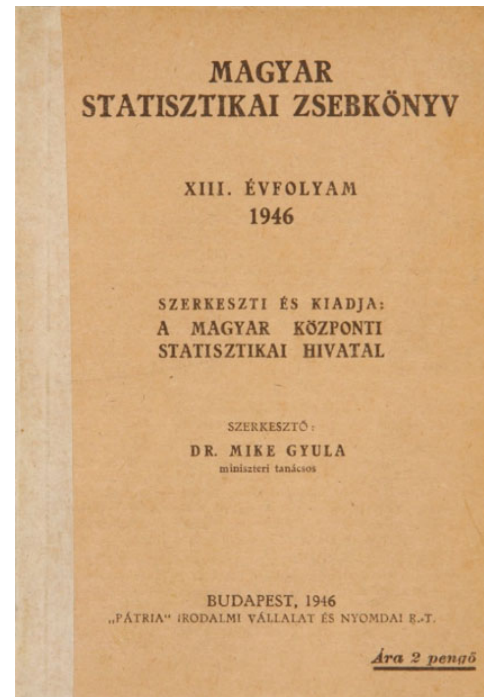
BUDAPEST
 PESTI KÖNYVNYOMDAKAPCSOLAT-TÁRSASÁG
 1897.

1895 – Az első teljes körű mezőgazdasági összeírás eredményeinek publikálása 5 kötetben.

1923 – megindul a Magyar Statisztikai Szemle.

I. évfolyam 1923.		1-2. szám. Január-február	
MAGYAR STATISZTIKAI SZEMLE			
SZERKESZTI ÉS KIADJA A M.N.K. KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL.			
Szerkesztés helye: Budapest az az 1122. U. 17. sz. házban. Telefon: 484. Szerkesztési vezető: DOBROVITSY SÁNDOR dr.		Szerkesztés és kiadás helye: Budapest: H. Keleti Károly-u. D. 7. Telefon: 41-34.	
TARTALOM:			
Előszó	01	A világ haladásai	016
Tudomány és néprajz	09	A földhasználat és a mezőgazdaság terjedésének adatai	31
Magyarország népessége a Wilson-féle béke után. — Károlyi Alajos	11	Kereskedelmünk és külkereskedelmünk. Magyarország gazdasági helyzetének a kereskedelmi mérleg szempontjából. — Tóth Gyula	33
Demográfiai statisztika	6	Kereskedelmi mérlegünk 1922-ben. — Székely Gyula	34
Sociális statisztika	8	A magyar kereskedelem statisztikai értékeléséről. — Károlyi Alajos	36
Munkajogi és munkajogi statisztika. — Árvai Gyula	11	Magyarország külkereskedelmének adatai az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	38
A földmívelési statisztika statisztikai legújabb eredményei	11	Nemzeti államunk kereskedelmi mérlegének adatai az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	42
A szőlőművelés statisztikája az Egyesült Államokban az 1920-22. években. — Árvai Gyula	12	Árstatisztika és pénzügy. — Károlyi Alajos	44
Munkajogi statisztika	14	A háború előtti magyar államháztartás. — Székely Gyula	44
Mezőgazdaság. — Mezőgazdasági termelés statisztikájának összeírása. — Károlyi Alajos	14	A földhasználat és a mezőgazdaság statisztikája az 1922-ben. — Károlyi Alajos	46
Növénytermelés statisztikája az 1922-ben. — Károlyi Alajos	17	Magyarország és a környező államok valutái statisztikája az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	46
A gabonatermelés statisztikája az 1922-ben. — Károlyi Alajos	18	A nyugati és keleti államok valutái statisztikája az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	48
Összeírás statisztikája az 1922-ben. — Károlyi Alajos	20	Egyes államok nemzetközi kereskedelmének statisztikája az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	48
A szőlőművelés statisztikája az 1922-ben. — Károlyi Alajos	21	A földmívelés statisztikája az 1922-ben. — Károlyi Alajos	50
Ipar	22	A magyar ipar helyzete a békeszerződés után. — Párisi Károly	52
A magyar ipar helyzete a békeszerződés után. — Párisi Károly	22	A Ragny és Révész-féle gazdasági statisztika az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	52
A Ragny és Révész-féle gazdasági statisztika az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	23	A Magyar Statisztikai Társaság megnevezéséről. — Károlyi Alajos	52
A Magyar Statisztikai Társaság megnevezéséről. — Károlyi Alajos	23	A világ statisztikájának adatai az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	52
A világ statisztikájának adatai az 1922-es évről. — Károlyi Alajos	23		

Kettős szám. — Ára 300 korona.

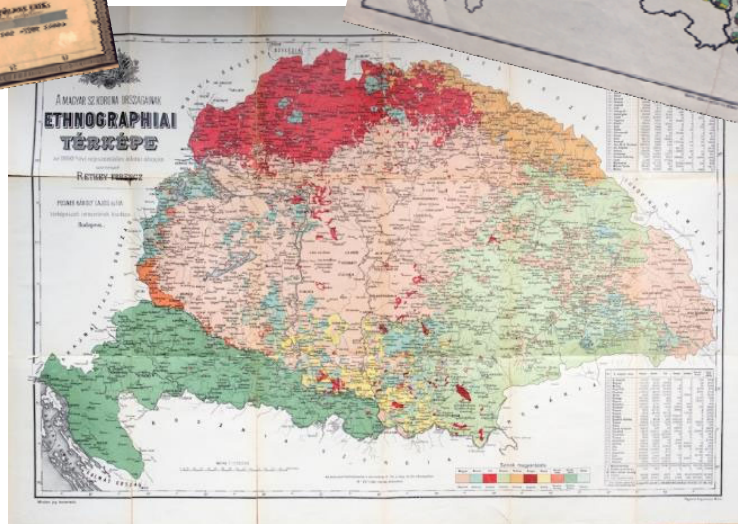

1931 – megjelenik a Magyar statisztikai zsebkönyv.

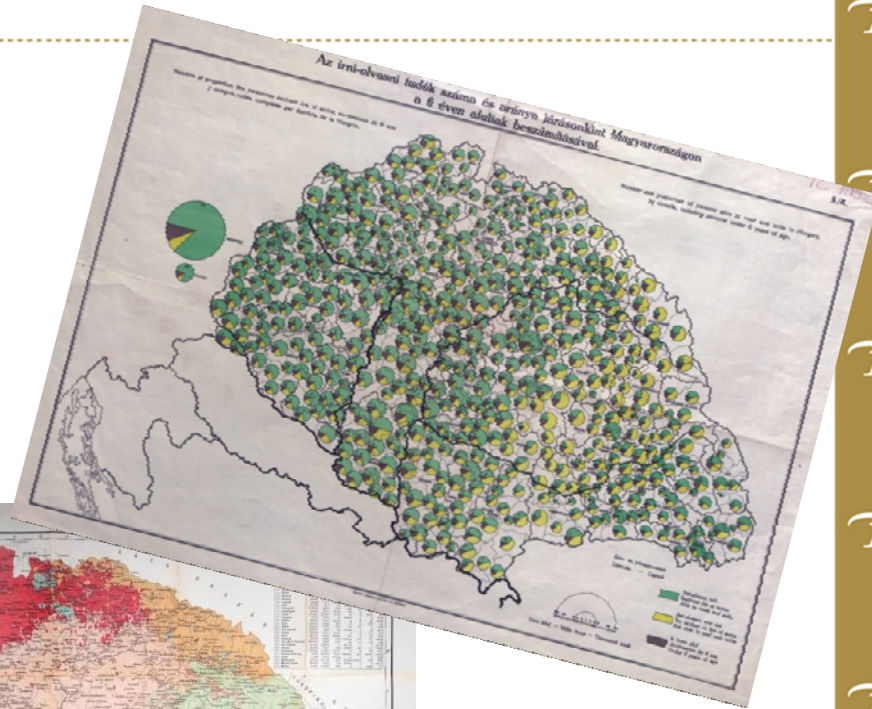

1873 – A sertések viszonylagos sűrűsége négyzet mérföldenkint

1886 – A Magyar Szent Korona Országainak Ethnographiai Térképe

1910 – Az írni-olvasni tudók száma és aránya járásonként Magyarországon

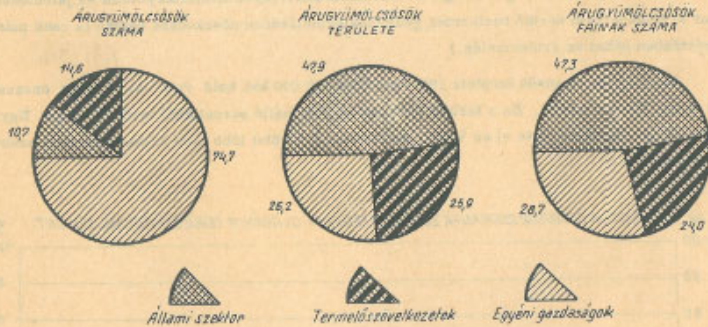
Hagyományok...

Vagyis százalékokban kifejezve:

Magyarországon	83,96 %	termő	16,04 %	terméketlen
Horvát-Tótországon	86,63 %	"	13,37 %	"
Erdélyben	86,52 %	"	13,48 %	"
Határőrvidéken	80,15 %	"	19,85 %	"
átlag a magyar korona alatt	84,16		15,84	
a Lajtán túl	89,49		10,51	

A maorvar birodalomban az átlag tehát 5%-kal több a terméket-

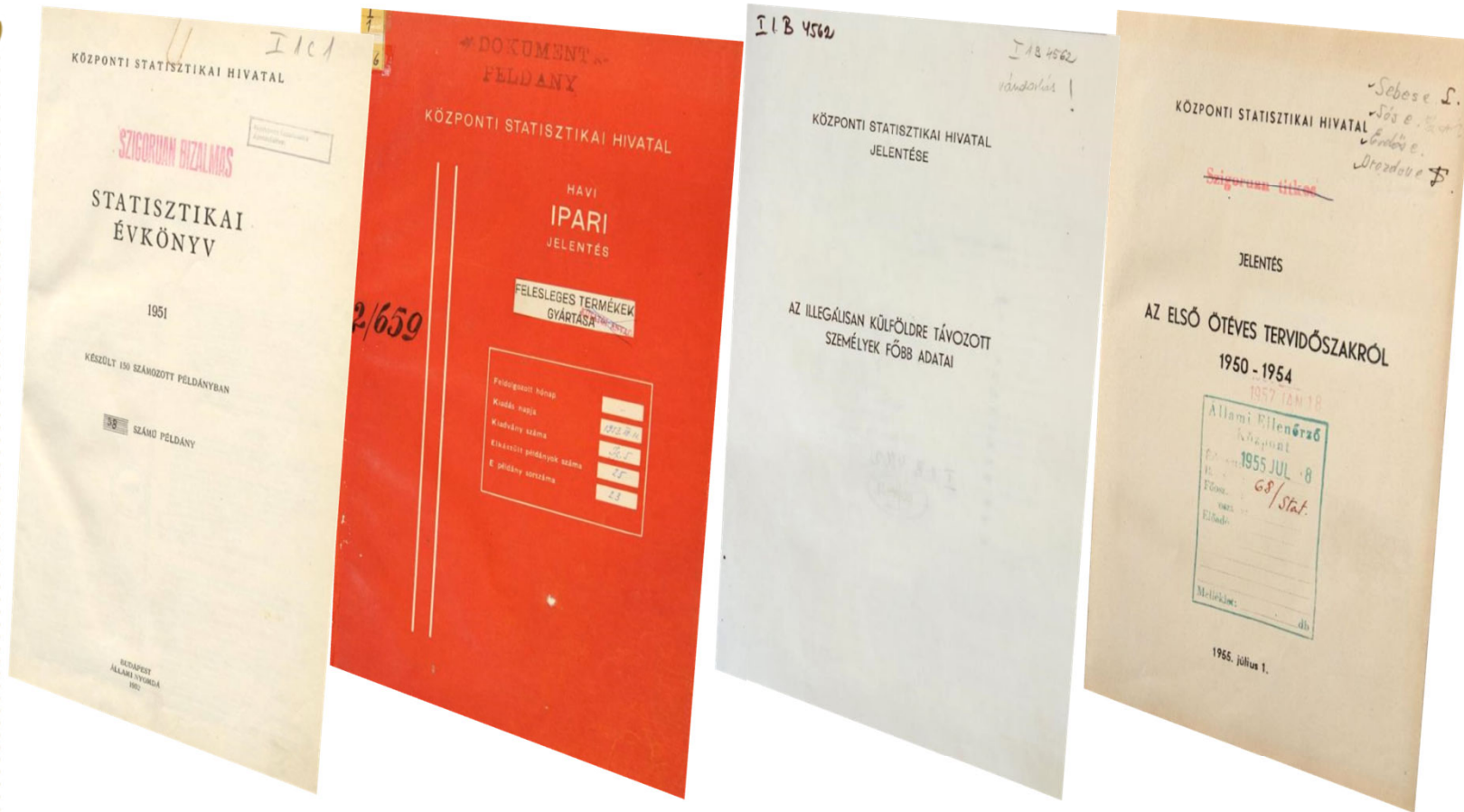
AZ ÁRUGYÜMÖLCSÖSÖK SZÁMÁNAK, TERÜLETÉNEK ÉS GYÜMÖLCSFAINAK SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSA
 TÁRSADALMI SZÉKTOROK SZERINT, 1959

	buza	rozs	kétszeres	árpa
Magyarországon .	34.834.000	21.825.400	3.072.200	16.192.200
Horvát-Tótországon	1.072.200	187.800	389.200	389.300
Erdély	2.035.000	3.080.000	1.876.000	753.000
Határőrvidék . .	518.600	386.000	603.400	459.000
Összesen	38.459.800	25.479.200	5.940.800	17.793.500

	zab	kukorica	repce
Magyarországon .	19.061.600	21.561.900	482.600
Horvát-Tótországon	774.300	1.995.600	9.800
Erdély	3.714.000	6.487.000	9.400
Határőrvidék . .	462.000	1.176.400	6.600
Összesen	24.011.900	31.220.900	508.400

- ≈ A Magyar statisztikai évkönyvek 1947-től 1953-ig titkos minősítéssel jelennek meg.
- ≈ 1989-ig nem publikus az 1957-ben összeállított jelentés *Az illegálisan külföldre távozott személyek főbb adatairól.*
- ≈ A politikai vezetés tájékoztatását titkos és szolgálati használatra minősítéssel ellátott kiadványok szolgálják.

Megújuló termékportfólió

≈ A tájékoztatás elsődleges felülete a KSH honlapja, a látogatások száma évente **2,5 millió**

Kiadványtár

Az ingyenes és megvásárolható kiadványok gyűjteménye.

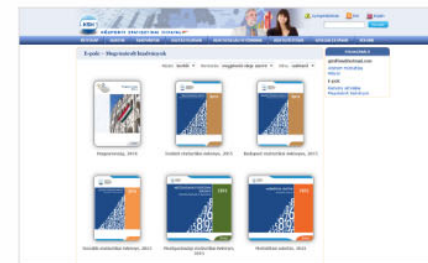
2965 online- **227** nyomtatott kiadvány
2762 elemzés
259 adattár
24 féle gyorstájékoztató **205** db/év

E-polc

Kiadványok és internetes melléletek elektronikus könyvespolca.

140 kiadvány(melléklet)
34 014 táblázat
9,19 millió adat
1255 felhasználó **4980** aktivált kiadvány

Megújuló termékportfólió

Táblák (STADAT)

A legfontosabb mutatókat összefoglaló kész táblázatgyűjtemény.

1989 óta elektronikusan elérhető
32 témakör
1440 táblázat HTML- és Excel-formátumban
1,67 millió adat

Tájékoztatósi adatbázis

Az adatok dinamikus elérését biztosító online adatbázis.

2001 óta nyilvános
83 témakör
708 adatkör
7436 mutató

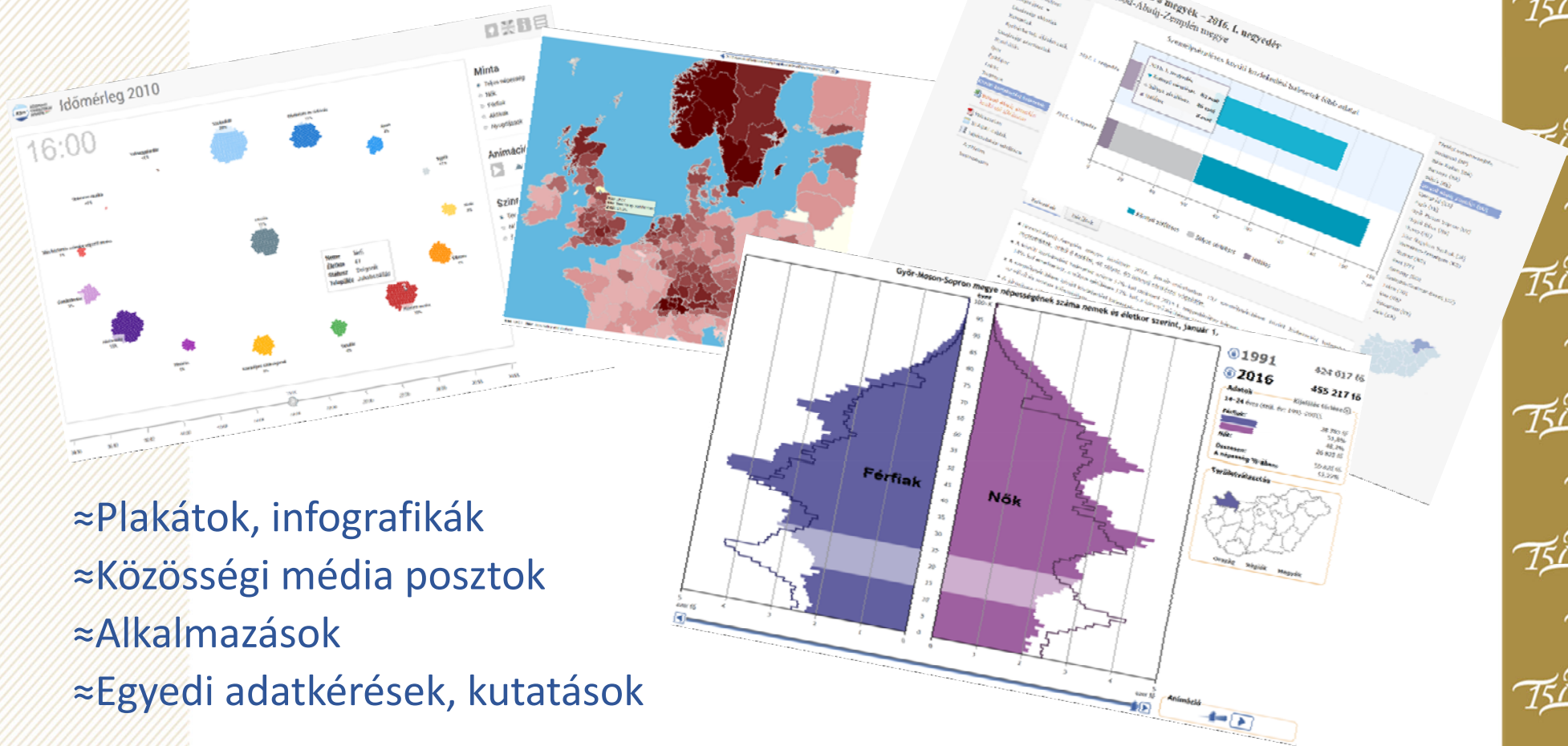
Helységnévtár

Magyarország településeinek és településrészeinek név- és adattára.

1873-tól könyv alakban **2000**-tól online
3178 település **13 527** településrész adatai
1458 területszervezési változás
15 890 interaktív grafikon

Megújuló termékportfólió

- ≈ Plakátok, infografikák
- ≈ Közösségi média posztok
- ≈ Alkalmazások
- ≈ Egyedi adatkérések, kutatások

Hagyományból előny

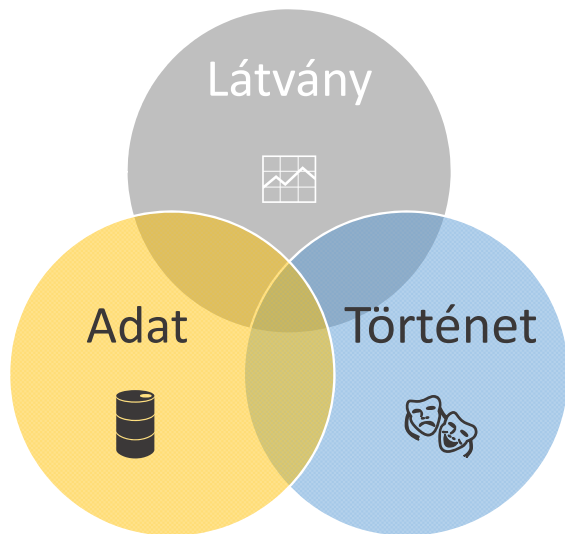
- ≈ A hivatalos statisztika értéke
- ≈ Garanciák (ENSZ):
minőségi standardok,
professzionizmus,
nemzetközileg
elfogadott
megalapozott
módszertan,
függetlenség, hitelesség
- ≈ Az európai statisztika
gyakorlati kódexe
- ≈ Jogszabályi garanciák
- ≈ KSH 2020 stratégia
1. cél: Felhasználói
igények magas szintű
kielégítése

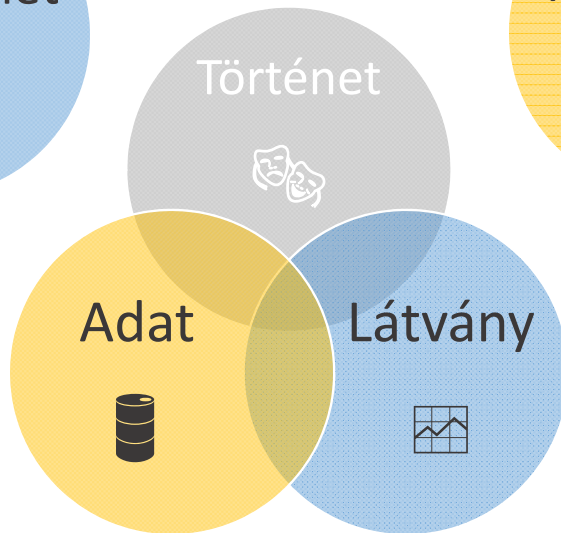
A hivatalos statisztika
értékének dimenziói
(UNECE)

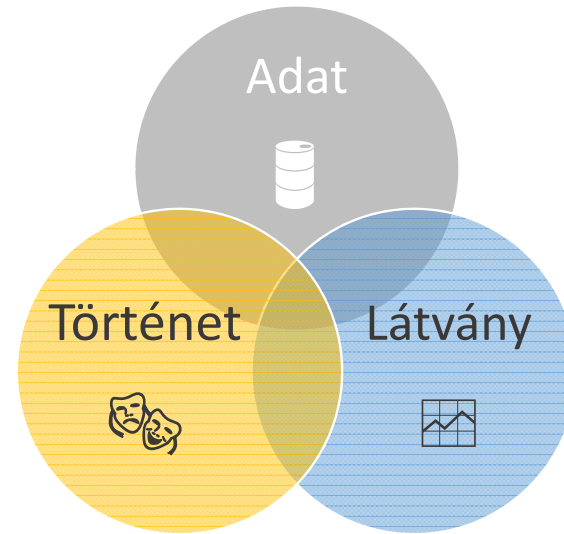
Történetmesélés adatokkal

Magyarázatot ad

Magával ragad

Megmutatja a lényegét

Két történet Keleti korából

Semmelweis Ignác vs. Florence Nightingale

„De hátha oda jutunk, hogy magunk bírjuk megszólaltatni e tényeket?

Ha be nem érve az érzéki tudattal, a bamba sejtéssel vagy elbizott állítással kutatására indulunk a tényeknek, ha a tevékenységünk által előteremtett számokat csoportosítjuk, parancsunk szerint mozgosítjuk s az aritmetika szabályaival kényszerítjük, hogy feleljenek kérdéseinkre, bemutatva az eredményt, melyet tanulmányozva kerestünk? Ha idáig eljutunk, tán megengedik most már a kétkedők is, hogy van e száraznak hirdetett tudománynak oly élvezetes oldala, melyet bátran a költészetével tehetünk párhuzamba.”

A gyakorlati statistika kézikönyve, írta: Keleti Károly, Budapest 1875.

Köszönöm a figyelmet!

